

LIETUVOS ŽURNALISTAI VARŠUVOJE

Lenkija siekia glaudesnių santykių su Lietuva, kad ją atitraukti nuo nacių

Lietuvių "mažumai" žada atidaryti vidurines mokyklas

VARŠUVA, liepos 9 (Ass. Press). — Lenkija ėmėsi dar kito žygio glaudžiau susiartinti su savo mažesniąja kaimyne Lietuva, kurion prieš šešioliką mėnesių kesinosi įsiveržti.

Dvylika lietuvių žurnalistų atvyko čia su oficiale vizita. Lenkai naudoja šią progą. Vyriausybė stengiasi dar stipriau suvienyti lietuvių su Lietuva, kuri kovo mėnesį neteko Klaipėdos uosto ir krašto.

Čia aiškinama, kad Lietuvai netekus Klaipėdos buvo pradžia lietuvių su lenkais susiartinimo. Ir tas dabar palaipsniui sėkmingai vykdoma. Abiem pusėm naudinga. Lietuva jungiasi su didesne

kaimyne, o Lenkijai yra svarbu atitraukti lietuvių nuo nacių ir tuo būdu siaurinti jų įtaką.

Kalbama, kad numatoma Lenkijos su Lietuva bendro gynimosi sąjunga. Juk gegužės mėnesį čia oficialiai lankėsi Lietuvos generalinio štabo viršininkas gen. S. Raštikis. Ir tuomet jau lenkų spaudoje buvo pabrėžta apie abiejų tautų artėjimą. Nes abi yra vienoduose vežimuose, abiem naciai yra pavojingi.

Iš patikimų šaltinių patiriama, kad Lenkijos vyriausybė žada artimoj ateityje atidaryti dvi vidurines mokyklas (gimnazijas) lietuvių mažumai (matyt, Vilniaus krašte).

Vokietijos naciai yra kitokios nuomonės apie Lietuvą

BERLYNAS, liepos 9. — Kai Lenkija siekia glaudesnių santykių su Lietuva, Vokietijos naciai daro savo karinio stiprumo ir pajėgumo visuose pasieniuose apžvalgą. Pareiškia, kad šiandien Vokietijos visais frontais nepalyginamai yra stipresnė ir galingesnė nei 1914 metais būta. Anot nacių, šiandien Vokietija turinti gausią ka-

riuomenę ir nepaimamas ir nesunaikinamas tvirtoves.

Sako, sov. Rusija nuo Vokietijos uždaryta Pabaltijo valstybėmis, kurios yra Vokietijos nacių įtakoje, o Lietuva, girdi, iš dalies yra Vokietijos valdžioje (to some extent under Germany's rule). Per šias valstybes bolševikai negali tiesioginiai prasiiveržti Vokietijos link.

POPIEŽIUS UŽ TAIKĄ DANCIGO KLAUSIMU

VATIKANAS, liepos 9. — Patirta, kad grįždamas į Varšuvą apaštališkas nuncijus Lenkijai, JE. arkiv. F. Crotesi, veža lenkų vyriausybei naują šventojo Tėvo pasiūlymą gražiuoju susitaikinti dėl Dancigo. Sakoma, Pijus XII siūlęs kompromisą.

Italų spauda praneša, kad Vatikanas yra priešingas Britanijos paktui su sov. Rusija.

DĖL WPA STREIKO SUŠAUKIAMA KONFERENCIJA

Kadangi WPA darbininkų amatininkų streikas plinta, WPA nacionalis administratorius Harringtonas sušaukia visos šalies atskirų valstybių WPA administratorių ir rajonų direktorių konferenciją Chicagoj. Konferencija įvyks ateinantį trečiądienį ir ketvirtądienį.

Savo rėžtu ir streikuojantieji amatininkai unistai sušaukia mitingus,

IEŠKOMA PRIEMONĖ SUTAIKINTI LENKUS SU VOKIETIJA

LONDONAS, liepos 8. — Vietos spauda paduoda, kad britų vyriausybės slugsniuose ieškoma priemonė lenkus sutaikinti su naciais dėl Dancigo.

Britų spauda paduoda, kad fuireris Hitleris nesibaidęs Klaipėdos klausimą spręsti taikinguoju keliu, jei tik lenkai pareikštų savo gerą valią ir sutiktų nesišalinti nuo kompromisų.

Britų nuomone, Dancigo klausimas būtų išspręstas taikinguoju keliu, jei naciai ir lenkai pasimestų su savo griežtais nusistatymais, kurie ne suderinami su taikingsiais žygiais.

Iš Varšuvos grįžo Lenkijos ambasadorius Britanijai.

Kalbama, kad ministras pirmininkas Chamberlainas pirmądienį parlamente kalbės Dancigo klausimu.

GARSINKITĖS "DRAUGE"

Lenkija neigia nacių; pasitiki savomis jėgomis saugoti Dancigą

Savo rėžtu naciai Dancigą ginkluoja; dirbami apkasai

VARŠUVA, — liepos 9. — Šiandien Lenkija kaip dar niekuomet yra griežtai nusistatčiusi nieku būdu naciams nepaduoti Dancigo ir neišsižadėti ten savo teisių. Lenkijos valdiniai sluoksniai nacių tiesiog neigia, Hitlerio grasinimus išjuokia ir budi.

Dar ypatingiau, Varšuvoje pareiškama, kad Britanija ir Prancūzija pasitikėjimas yra labai mažos vertės lenkų akys. Lenkai tais žadėjimais kartais gali skaudžiai nusivilti. Bet nenusivils savo pačių pasiryžimu, ištverme ir pajėga. Lenkija pati viena pasiruošus grumtis su galingesniu priešu, jei talkininkai ją apleistų.

VYSKUPAS SHEIL KALBĖS CIO SUSIRINKIME

"Packinghouse Workers' Organizing" komitetas, priklausančias CIO organizacijai, liepos 16 d. Coliseum turės masinį darbininkų susirinkimą.

Tarp kitų kalbėti pakvies tas ir Jo Eksc. auxilinis vyskupas B. J. Sheil.

Vyskupas priėmė kvietimą.

ANKSČIAU BUS ŠAUKIAM NAUJOKAI

KOPENHAGENAS, liepos 8. — Danijos vyriausybė nusprendė šiemet vienu mėnesiu anksčiau, nei paprastai, naujokus pašaukti karo tarnybon.

BUENOS AIRES, liepos 8. — Argentinos kongreso žemieji rūmai nusprendė, tirti šioj respublikoj vykdomą vokiečių italų (fašistų nacių) propagandą.

NACIAI GLAUDŽIAU RIŠASI SU BULGARAIŠ PRIEŠ RUMUNUS

BERLYNAS, liepos 8. — Išleistam komunikate Vokietijos vyriausybė pareiškia, kad nepaisant Vokietijos priešiškų vedamos propagandos ir įvairių kalbų, naciai vis glaudžiau rišasi politiniais, ekonominiais ir kultūriniais ryšiais su bulgarais.

Nacių autoritetai ir spauda palankiai atsiliepia apie bulgarų ryžtumą atgauti savo teritorijas, kurias turi pasavinę jų kaimynai. Bulgarijos teritorijomis naudojasi Rumunija Jugoslavija ir Graikija.

Bulgarų ministras pirmininkas Kiosseivanovas ilgus pasitarimus turėjo su diktatorium Hitleriu, maršalu Goeringu ir užs. reikalų sekretorium Ribbentropu.

Nacių triukšmadariai Danzige maršuoja pro savo vadą Albert Foerster, kuris 8000 susirinkusių pasakęs, kad prijungimas to krašto prie Reicho (Vokietijos) yra netolimas. (Acme telephoto)

PANEVĖŽYJE MIRĖ LIETUVOS PARTIZANŲ ORGANIZATORIUS

PANEVĖŽYS (XX Amž.) — Apskrities ligoninėje po sunkios ligos, aprūpintas šv. Sakramentais, mirė kan. Aleksandras Štombergas, Saločių klebonas.

Velionis gimė 1845 m. Platių parap., Šateikių k. Nuo 1880 ligi 1884 metų mokėsi kun. seminarijoje. Gruodžio 2 d. buvo išvestas kunigu ir paskirtas Ariogalos vikaru, 1886 metais perkeltas į Žaviežos parapiją, 1887 m. į Panemunėlį, 1889 m. į Ilukštą; 1891 m. Jakobštato klebonas, 1893 m. Bebrono klebonas, 1896 m. nukeltas į Ilukštą klebonu ir paskirtas Semigalijos dekanu.

1905 m. perkeltas į Saločius klebonu, kur išbuvo ligi savo mirties.

Velionis buvo ne tik pavyzdingas kunigas, bet ir uolus priešpaudos metais platintojas lietuviškos spaudos "Aušros", "Tėvynės Sargo". Panemunėlyje tęsė a. a. kun. Katalės pradėtąjį darbą: važinėjo iš kaimo į kaimą su įvairių mokslių pamokomis. — Tai skrajojanti lietuvių mokykla, už šį darbą rusų valdžios buvo nusmerktas į ištėrimą, tik 1905 m. išleista amnestija jį išgelbėjo nuo bausmės.

Ilukštoje įvedė bažnyčioje lietuviškus pamokslus, kuriais daugelį lietuvių sulaukė nuo nutautimo.

Prieš karą Saločiuose suorganizavo lietuvišką pradžios mokyklą, kurią palaikė daugiausia savo lėšomis. Besikūriant Lietuvos valstybei, buvo suorganizavęs partizanų ir iš Bauskės vokiečių išgavęs jiems ginklus. Šie partizanai vėliau prisidėjo prie Joniškėlio mirties batalijono, kuris smarkiai kovėsi su bol-

YRA ŽMONIŲ, KURIE SOV. RUSIJĄ LAIKO REIKŠMINGA TAIKAI

Bet tai tik paprastos pasakos; bolševikai ištižę, bejėgiai

PARYŽIUS, liepos 9. — Vis dar yra žmonių, kurių nuomone, Anglijai ir Prancūzijai yra gyvo reikalo susiartinti su sovietų Rusija, nes bolševikai, esą, yra svarbus faktorius išlaikyti taiką Europoje. Girdi, tik su Maskva galima Europai užtikrinti ramybę.

Šie žmonės kalba, kad su sovietais susiartinimas tegalimas tik britams ir prancūzams pripažinus iškeliamus Maskvos reikalavimus. Girdi, Maskva neturi pagrindo per daug pasitikėti "demokratinėmis" valstybėmis, atsiminus netolimą praeitį, kai tos valstybės sulaužė savo pažadus naciams išdavusios Čekoslovakiją. Tas išdavimas sukrėtė visą Europą. Visais laikais žadėjusios tos valstybės saugoti ir ginti mažųjų valstybių teises, staiga paūgo Hitlerio grasinimų ir jam nusilenkė.

Tiesa, kad Anglija su Pran-

cūzija sunkiai nusikalto Europos demokratijai, išsižadėdamos savo garbės žodžio, duoto Čekoslovakijai. Tiesa, kad mažosios valstybės negali pasitikėti didžiosiomis valstybėmis, bet turi vienytis ir remtis tik savo jėgomis. Čekoslovakijos išdavimas Europos istorijoje bus juodžiausias lapas.

Bet kiekvienam turėtų būti žinoma, kad Anglija su Prancūzija neturės progos į savo antiagresyvinį paktą įtraukti sov. Rusiją, kaip ilgai bolševikams bus lemta Rusiją valdyti. Tai dėl to, kad prisijungus prie pakto galėtų išstiekti karas, o bolševikai negali kariauti. Negali, nes neturi vadų. Išvėlus bet kokian karą galėtų kilti revoliucija ir nušluoti raudonuosius komisarų tironus.

Tai kiekvienam žinomi faktai. Kas galvoja kitaip, tas arba pats bolševikas, arba nežino ką galvoja ir kalba.

NACIAI UŽGROBĖ LABDAROS DR-JOS VISAS SAVASTIS

VIENA, Austrija, liepos 8. — Naciai Austrijoje panaikino ilgiausius metus plačiai veikusių katalikų šv. Vincento a Paulo labdaros draugiją. Uždaryta jos centras ir visi skyriai. Užgrobti visi reikordai ir fondai ir nukeldinti į "socialės gerovės" ministeriją Berlyne.

Seniau naciai buvo paskelbę, kad jie neleis Vokietijoje veikti jokioms labdaros organizacijoms, kuriuose vyratų kunigai.

Pagaliau jie nurodo, kad "labdaros" terminas Vokietijoje neturi būti žinomas ir visokis šelpimas palaipsniui bus išnaikintas.

DIDESNEI HITLERIO SAUGAI

BERLYNAS, liepos 8. — Vokietijos vyriausybė uždraudė lakūnams skrajojti Berchtesgadenio ir apylinkės padangėmis. Tenai yra Hitlerio rezidencija.

ORAS

CHICAGO S R I T I S. — Šiandien debesuota ir vėsiau. Saulė teka 5:24, leidžiasi 8:27.

"DRAUGAS"

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
2324 SOUTH OAKLEY AVE. CHICAGO, ILLINOIS
Published Daily, Except Sunday.
SUBSCRIPTIONS: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c.
Europe — One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Copy — 35c.
Advertising in "DRAUGAS" brings best results.

"DRAUGAS"

Beina kasdien šiek tiek smagiau.
PRENUMERATORIAI: J. Amerikos valstybės: Metams — \$6.00; Pusmetui — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams — \$7.00; Pusmetui — \$4.00. Pavieniai num. 35c.

Bendradarbiais ir korespondentais raštų negrąžina, jei nepasirašo ir nepripažinti. Raštai, kurie atsiųsti ir trumpinti visus pristatytus raštus ir ypač korespondencijos sulgų savo nuostatas. Korespondentų prašo rašyti trumpai ir aiškiai (jei galima rasomąja rašmena) pateikiant didelius tarpus paliejamumą, vengiant polemikos ir asmeninių pasispaudimų korespondencijos laikraščio neįdėdama.

Šiekilimų kainos pristatymas pareikalavus.
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Kun. M. Krupavičius

Šiomis dienomis suėjo Lietuvos didžiajam visuomenininkui kun. Mykolui Krupavičiui kunigystės 25 metai. Jo vardas ir mums, Amerikos lietuviams, yra gerai žinomas.

Kun. Krupavičius iš pradžių buvo baigęs mokytojo mokslus ir mokytojo darbą dirbti buvo nublokštas į Lenkijos gilumą. Jis iš visų savo jėgų stengėsi, kad būtų perkeltas mokytojauti Lietuvon. Pavyko. Jam buvo leista mokytojauti Žemaitijoje, Papilė.

Papilėj bėmokytojaudamas M. Krupavičius leidosi dirbti: šviesti liaudį, platinti lietuvių spaudą, keiti žmonėse tautinę sąmonę. Apie jo lietuvišką veikimą sužinojo rusų valdžia ir jam grėsė katargia. Nors iš to jam šiaip taip pavyko išsisukti, tačiau neteko teisių mokytojauti.

Netekęs mokytojo teisių, Krupavičius su galvojo būti girininku, nes Lietuvoj miškų yra ir dėl to bus galima vietoje pasilikti darbuotis ir būti naudingu savo tautai. Buvo įstojęs į miškininkystės mokyklą. Bet kai sužinojo, kad jis vistiek Lietuvoje girininko vietos negaus, metė miškininkystės mokslą ir įstojo į Seinų Kunigų seminariją, kurią baigė prieš 25 metus.

Pasaulinio Karo metu kun. M. Krupavičius daug vargo pakėlė. Jis daug darbavosi lietuvių moksleivių tarpe Voroneže. Čia bolševikai jį buvo nuteisę sušaudyti. Kun. Krupavičius laimingai pavyko nuo bolševikų kulkos pasprukti į besikuriančią Lietuvą.

Grižęs į Lietuvą, pirmiausia kun. Krupavičius dirba Vilniuje, paskui Kaune. Lietuvos valstybinis darbas gal didžiausia dalia mi buvo užgulus kun. Krupavičiaus pečius. Jei imti vien tik Žemės Reformą, kurio jo iniciatyva ir pastangomis buvo pravesta, kun. Krupavičius užsiėmė didelės mūsų tautoje pagarbos. Be to, visi didieji valstybinės santvarkos įstatymai turi didesnę ar mažesnę kun. Mykolo Krupavičiaus įnašą. Dabar jis klebonauja Suvalkų Kalvarijoje.

Garbingam Jubiliumui linkime geros sveikatos ir ilgiausių metų!

Amžinoji Ugnis

Turbūt visos tautos yra buvusios ugnies garbintojos. Visi žinome apie senovės lietuvių amžinąją ugnį, kurios kurenimasis palaidavo vaidelytės.

Šios rūšies amžinosios ugnys jau veik visur užgesintos. Bet yra viena amžina ugnis, kurios jokios žmogiškos pastangos, jokie žiaurumai užgesinti negalėjo ir negali. O ta amžinoji šventa ugnis yra religija. Ta ugnis ištikrųjų degs amžinai.

Iš pračties žinome, kad šios amžinosios ugnies neužgesino nei senosios Romos despotai, net vėlesnių laikų religijos persekiojimai. Religijos persekiojimų netrūkstą, o jų dabar yra daugiau, negu bet kada yra buvę pračtyje. Juk dabar yra 10 valstybių, kur oficialiai kovojama prieš krikščionybę ir apskritai prieš religiją. Minėtose šalyse gyvena 190,000,000 žmonių. Šiose šalyse amžinoji ugnis iš paviršiaus yra pribliušusi, bet viduje kaitriai liepsnoja. Daug esame girdę apie tai, kaip Sovietų Rusijoje kurenasi ta amžinoji ugnis — religija. Meksikoje dadas tas pat. Jaudinantis to reiškinio faktas yra vaikelių Eucharistinis Kongresas, įvykęs Morelos mieste. Kongreso dalyviai buvo vaikeliai, kurių amžius buvo 14 metų, arba jaunesni. Dvylikos metų vaikaitis buvo kongreso prezidentas. Rengimo komiteto jauniausias narys buvo devynių metų vaikaitis.

Per metų metus Meksikos valdovai stengėsi panaikinti žmonėse religiją. Per metų metus jie varė savo pragaištingą darbą. Manė, kad jei suaugusiuse žmonėse ir nepavyks išrauti religijos, tai bent jaunesnioji karta išaugs be religijos. Bet bedievių viltytys eina niekais.

Veltui bedieviai smaugia, kankina, degina, kryžiuoja tikinčiuosius; veltui kalėjimuose juos pūdo, veltui griauia ir degina tikinčiųjų šventyklas, viskas nueis vėjais — religija yra amžinoji, neužgesinama ugnis.

Ispanijos komunistai, nepajėgę parblokti tą kraštą, persimetė į Meksiką ir visu žiaurumu pradeda persekioti katalikus. Ar jie nesusilauks ir čia tokio pat likimo, kokio susilaukė Ispanijoje.

APŽVALGA

Dancigas ir Lenkija

Jau kelintas mėnuo, kai Amerikos dienraščiai kasdien rašo apie vokiečių lenkų ginčą dėl Dancigo. Dėl ko lenkai griežtai stovi už nepadavinį Dancigo vokiečiams, aišku iš lenkų laikraštinių atsisaukimo į svetimų valstybių spaudą. Dėl informacijos ir mes čia paskelbiame to atsisaukimo duomenis.

Nuo pat tų laikų, kada Dancigas pirmą kartą buvo paminėtas kronikose, (X amž.), ligi šių dienų Dancigas priklausė Lenkijai, išskyrus tris periodus: 1308—1454 m., 1795—1807 m. ir 1815—1919 m. Pirmieji Dancigo gyventojai buvo slavai. 1308 m. teutonų ordino riteriai išžudė 10,000 beginklių Dancigo gyventojų ir jų vietoje įkurdino vokiečius. 1454 m., teutonų ordinas nugalėjęs, Dancigas grįžo prie Lenkijos ir iš lenkų karaliaus gavo laisvojo miesto teises.

Per 340 metų priklausydamas Lenkijai, Dancigas išaugo į viena iš didžiausių uostų Europoje, — jis buvo pirmas po Amsterdamo. 1795 metais prūsų užimtas, Dancigas savo ligtinės reikšmės mūstojo ir pasidarė nedidelis prūsų igulos miestelis. Nuo to meto lenkai Dancige buvo pradėti sistemingai silpninti; ėmė stiprėti vokiškasis elementas.

Atskirtas nuo Lenkijos, savo natūralaus užnugario, Dancigo uostas sumenkėjo. Prieš karą, 1913 metais, Dancigo uosto apyvarta buvo 2,112,100 tonų, g. 1938 m. — jau 7,127,195 to. Tokios karjeros nepadarė nė vienas vokiečių uostas; sakysim, Karaliaučius, 1913 m. turėjęs 1,746,000 apyvartos, vadinas, ne ką mažiau kaip Dancigas, 1938 m. turėjęs 3,907,000 to., o Štetinas per tą patį laiką nuo 6,246,000 to. pašoko tik ligi 8,158,000 to.

Vienintelis natūralus Lenkijos jūros uostas, pastatytas prie Vislos žiočių, Dancigas turi kapitalinės reikšmės lenkų ūkin. 80 proc. visos Lenkijos užsienio prekybos eina per Dancigo ir Gdynės uostus, g. du penktadaliai viso lenkų jūrų susisiekimo tenka Dancigui.

Dancigo teritorija Lenkijai turi gyvybinės reikšmės ir strateginių atžvilgiu: Gdynė, antrasis lenkų uostas, stovi vos už keleto kilometrų nuo Dancigo teritorijos sienos, ir Dancigą prijungus prie Vokietijos Gdynės saugumui būtų suduotas smūgis. Visas lenkų pajūris turi 104 km. ilgį.

Reikia pažymėti, kad visų reicho uostų, esančių Baltijos pajūryje (iš viso 12), apyvarta nedaug didesnė už dviejų lenkų uostų — Gdynės ir Dancigo — apyvartą, kuri siekia 16,5 milijonų tonų per metus.

Minėtasis lenkų publicistų atsisaukimas nurodo motyvus, dėl kurių vokiečiai siekia Dancigą prijungti prie Vokietijos. Štai jie: 1. "Sudaryti pavojų Lenkijai iš Baltijos jūros pusės; tai būtų lygu Lenkijos atkirtimui nuo Baltijos.

2. Lenkų priėjimą prie Baltijos padaryti priklausomą nuo reicho malonės ir tokiu būdu subordinuoti Vokietijai visą ūkinį lenkų gyvenimą.

3. Atimti Lenkijai galimumą laisvai pasirinkti kurią nori Europos politinę sistemą; tautai įgalinti išvengti oriverstį Lenkijai, 35 mil. gyventojų valstybę, priimti jos politinę sistemą. Tai būtų lygu reicho hegemonijai.

Taip susimaišius politinėms Europos pozicijoms, dėl Lenkijos geografinės ir politinės padėties, Baltijos ir Balkanų kraštai netektų politinės nepriklausomybės".

KOVA UŽ LIETUVISKĄJĮ RAŠTĄ

(35-rių metų spaudos atgavimo sukaktis atminti 1904—1939)

(M. L.) Pasiėmę dabar lietuvišką laikraštį ir rankas nepagalvojame, kokiu vargu ir aukomis buvo iškovotos tos raidės, kuriomis dabar spausdinama mūsų dienraščiai, savaitinukai, žurnalai. Toji ištisos žmogaus kartos kova už lietuvišką raštą lotyniškoms, o ne rusiškoms raidėmis, nebuvo vien spaudos rašmenų klausimas. Ji įgavo daug platesnį tautinį pobūdį, kuris išsivystė pagaliam į kovą už lietuvių tautos laisvę. Gyvendami kasdien toje svėje nebejauciamo jos brangumo ir svarbumo, panašiai kaip negalvojame apie tą orą, be kurio joks žmogus negali gyventi.

Tosios lotyniškiosios dabar mūsų škaitomos raidės yra iškovotos įtempta kova. Kas privedė prie lietuviško rašto uždraudimo.

Norėdami Lietuvą greit surusinti, ypač po 1863 metų nepasisekusio sukilimo, rusai griebėsi žiaurių priemonių, kuriose turėjo sukaustyti krašto visą kultūrinį gyvenimą, ruso akimis labai ne miela. Sukilimo malšinimoja general-gubernatoriaus Muravjovas, šalia daugybės kitų paderėjų, žodžių, o jo uolusis įpėdinis fon Kaufmanas raštu uždraudė Lietuvoje spausdinti knygas ir laikraščius lotyniškėmis raidėmis.

Brunkant lietuviams rusiškąsias raides, kurios turėjo padėti tą kraštą greičiau surusinti, be kitų priežasčių buvo norima permušti ir lenkiškąją įtaką Lietuvoje, nes rusiškasis alfabetas (raidynas) lietuviams nuo lenkų ir kultūriškai būtų dar labiau nutolinęs.

Nei latviuose, nei suomiuose, nekalbant jau apie pačius lenkus, rusai dėl įvairių priežasčių negalėjo įvesti savo raidyno. Viena tik Lietuva, panašiai kaip Pavolgio tautelės, pasirodė rusų administracijai gera dirva savo bandymams praversti — rusišką-

sius raides įgyvendinti plačiu mastu. Tačiau ji labai apsiūly. Lietuvių tauta pakėlė keturių dešimtmečių (1865—1904) kovą už savo senąją — lotyniškąją raštą ir toje kovoje dar labiau subrendo.

Kai rusai (nuo 1864-5m.) ėmė duoti lėšų rusiškai spausdinamiems elementoriams ir maldaknygoms, lietuviams iš pradžių nesuigriebė. Bet greit tai jie perėjo į kovą; ir veltui rusų dalijamų knygų neėmė, arba jas gavę degino. O Žemaičių vyskupas Valančius, kurio nebuvė išvertusi nė didžioji 1863 metų audra, aiškiai pamatęs rusų tikslus rusinti ir net pravoslavinti kraštą, prieš tokį nežmonišką spaudos uždraudimą pareiškė griežtą protestą. Bet Valančius buvo praktiško veikimo žmogus. Jis nepasitenkinu vienu teoretisku protestu, bet surado būdą lietuviškoms knygoms spausdinti, būtent už sienos Prūsiose. Ten yra spausdintos jau paties vyskupo rašytos 1867-69 metų religiška — politinės brošiūros, kuriose buvo išdėstomi rusų valdžios darbai Lietuvoje. Tokiu būdu su kova už savo spaudą savaime rišosi ir politinė programa. Valančius nurodė ne tik kelią į Prūsiją, bet ir savo darbą įtraukė ir patikimesnius bei veiklesnius kunigus. Beveik tiek pat, kiek jis spaudos darbe nuveikė Žemaičiuose, vėliau Suvalkų krašte nudirbo kun. Martinas Siderevičius. Mat, neužteko Prūsiose prie sienos (Ragainėje, Tilžėje, Bitėnuose) leisti knygas, maldaknyges ir laikraščius (nuo 1883 m. "Aušra"), bet svarbiausias uždavinys buvo tą spaudą išplatinti.

Knygų platinimo darbas, jų gabenimas per sieną kontrobandos keliu ir slapta paskleidimas krašte, per kelias dešimt metų buvo vienas svarbiausių ano meto veiklos visuošenės uždavinių. To laiko knygnešiai, su savo plačiais išsiakojusiais veikla, buvo ištatyti rusų policijos, o vėliau ir žandarmerijos pajūvui. Nors bausmės vis bū-

vo didinamos, tačiau knygnešiai ne mažėjo, o daugėjo. Valančiaus nurodytas kelias nebuvo apleistas, o jo nusistatymas nepalaužtas. Šitie knygnešiai, kurių didelė dalis buvo ramūs piliečiai ir gyveno vien škaplieriu ir knygų pardavimu ir šiaip valstybei negalėjo būti pavojingi, sugriovė visą knygų draudimą. Jie parodė, kad rusų administracijai nepasiseks užgniaužti lietuviško rašto.

Sunku ir negalima yra apskaityti tas aukas, kurios kainavo lietuvių tautai spaudos uždraudimas. Išties šimtai ir tūkstančiai žmonių buvo rusų teismo bausti; nemaža jų dalis ištremti į Sibirą. O tie materialiniai nuostoliai dėl atimtų ir sunaikintų daugybės knygų ir taip pat suskurdintų ūkių, kai jų šeiminiškai būdavo ištremiami, šimtais tūkstančių ir milijonais turi būti skaičiuojami. Bet tie milijonai, anot profesoriaus Vaclovo Biržiškos, davė ir nelauktų procentų.

Ilgų metų kova visomis priemonėmis, kurias tik tauta susirado, baigėsi 1904 metų laimėjimu. 1904 metų balandžio mėn. 24 d.) buvo vėl lietuviams grąžinta teisė

veik taisyklė! — klausia "XX Amžius". Seimas turėtų būti tik dėkingas vyriausybei, kad ji imasi tokio nedėkingo, bet būtino darbo", kaip suvesti galą su galu. Kitas dienraštis, "L. Z.", rašo, jog seimo atstovas Indriūnas (žymus tautininkų veikėjas, kalbėdamas apie bindžetą, pasakė kalbą prieš dabartinę vyriausybę. Indriūnui dėl to priekaištą padarė kitas atstovas prel. Laukaitis. "Kodėl seimas dabar, kai bandoma sudaryti vienybę, sueti į bendrą darbą, kaišioja tam darbu baslius į ratus?" klausia "L. Z."

"XX A." nurodo, jog seimo atstovai, kurie kalbėjo prieš vyriausybę, per daug žitri į partiją. Tiems partiniams žmonėms taip pat nepatinka, kam vyriausybė sueina į tiesioginius santykius su visuomene, norėdusi, kad vyriausybė nebesusiektų su visuomene, negalėtų atspėti jos nusistatymų ir tokiu būdu pasidarytų nepopuliari. Baigdamas, "XX Amžius" cituoja įsidėmėtus ministrų pirmininko gen. Černiaus žodžius: "Mūsų maža valstybė gali išlikti gyva, jei visa tauta bus pozicijoje, o opozicijoje pasilikti tik mūsų prieštai". Laikraštis priduria, jog "dar didesni Lietuvos priešai yra tie, kurie šiandien savo partijos interesus stato aukčiau už valstybę ir tautą". Minimų dienraščių šiuos dalykus kelia birželio mėn. 20 d.

Kai kuriems tautininkams Lietuvoje naujoji vieningo darbo vyriausybė pradeda nepatikti. Tai aišku iš Lietuvos dienraščių pranešimų. "Dienraščiai iškelia tokių dalykų, į kuriuos turi atkreipti dėmesį kiekvienas sąmoningas pilietis", rašo "M. L."

Metų pradžioje seime buvo svarstomas bindžetas, paruoštas dar senosios vyriausybės; seimas tada be ypatingos kritikos jį priėmė. Gi naujajai vyriausybei pateikus bindžeto pakeitimą, anot "XX Amžius", seimas staiga prapliupo kaip iš kiauro maišas — visas bindžetas esąs negeras, nors iš tikrųjų tai kurios pozicijos pasilikto tes pačios. Kaip dabar galą su galu suvesi, jeigu nuostolingi bindžetai paskutiniaisiais metais buvo be-

PO LIETUM

Audros debesėliai į rytus keliavo; Jie žemei prabilo griaušnu ir žaibais; Medžius ir žolynus laisvai nubūčiavo Iš jūrų pasemtais lietuvių laisais.

O vėjas, narsumo dievaikių pagirtas, Mėgino tvirtumą savųjų spėkų. Po kojų jam lenkės ir ažuolas tvirtas Ir žydinčios galvos žaliųjų lankų.

Per dangišką skliautą perkūnas skubėjo; Kai debesies skrodė švitrūsiaiu kardu Jis žaliąją žemę su vandeniu liejo — Papylė šaltinį jaunystei žiedų.

Ir žemė išdžiūvusias lūpas pravėrė; Kad savo krūtinę pagirdyt šaknis, Gaivingąjį maistą į vidų sugėrė — Po modį ir žolę jo sultis pasklys.

Ir nupraustos gėlės gyvenimu džiaugės, Karoliais rasos apskaisė lapus. Jas sveikino bitės, žiogai ir plastakės Ir saulės laidos pabučiavimas skubus.

Tą žvilgsnį ramybės širdingai sutiko Ir žmonės seklyčių ir paukščių balsai. Bet ūpas ankstyvas vėl pakirstas liko Kai šiaurėj vėl blizgo ugniniai žaibai.

Prieš vėją vėl mėsės gėlynų blakstienos; Perkūnas atnaujino savo žingsnius — Po lietum atėjo pražydusios dienos, Su laime jos nutiesė mūsų kelius.

7-5-39

Eglės šaka

vo didinamos, tačiau knygnešiai ne mažėjo, o daugėjo. Valančiaus nurodytas kelias nebuvo apleistas, o jo nusistatymas nepalaužtas. Šitie knygnešiai, kurių didelė dalis buvo ramūs piliečiai ir gyveno vien škaplieriu ir knygų pardavimu ir šiaip valstybei negalėjo būti pavojingi, sugriovė visą knygų draudimą. Jie parodė, kad rusų administracijai nepasiseks užgniaužti lietuviško rašto.

Sunku ir negalima yra apskaityti tas aukas, kurios kainavo lietuvių tautai spaudos uždraudimas. Išties šimtai ir tūkstančiai žmonių buvo rusų teismo bausti; nemaža jų dalis ištremti į Sibirą. O tie materialiniai nuostoliai dėl atimtų ir sunaikintų daugybės knygų ir taip pat suskurdintų ūkių, kai jų šeiminiškai būdavo ištremiami, šimtais tūkstančių ir milijonais turi būti skaičiuojami. Bet tie milijonai, anot profesoriaus Vaclovo Biržiškos, davė ir nelauktų procentų.

Ilgų metų kova visomis priemonėmis, kurias tik tauta susirado, baigėsi 1904 metų laimėjimu. 1904 metų balandžio mėn. 24 d.) buvo vėl lietuviams grąžinta teisė

spausdinti knygas savo alfabetu.

Kol buvo prieita prie to taip svarbaus atmainymo lietuvių tautos istorijoje, reikėjo ilgai kovoti. Buvo rašoma daug straipsnių rusų laikraščiuose. Ten buvo rusų visuomenė įrodinėjama, kad lietuvių rusų raidyno nėra priėmę; o draudimas lietuvių raidėmis spausdinti ne tik trukdys normalų lietuvių literatūros plėtojimąsi, bet kenkia ir pačiai Rusijai, nes be cenzūros slapta spausdinamos ir platinamos knygos nustatantios lietuvių ūkininkų ir rusų valdžią. Buvo kovojama ir kitu būdu. Dėl atskirų rusų konfiskavimų keliamos bylos. Pav., 1900 m. inž. Macejauskas dėl sukonfiskuoto jo lotyniškoms raidėmis žemėlapiu, o Povilas Višinskis dėl vaidinimų afišų kėlė bylas, kurios buvo perkeltos į aukščiausią įstai-gą senatą ir laimėtos.

Tokiu būdu pagaliau rusų aukštesnioji administracija pamažu įsitikino, kad rusiškiosios raidės nevykusiai buvo įvestos. Bet spaudos grąžinimas nusitęsė iki 1904 metų.

Keturių dešimtmečių kova už savo teises sąmoningąją lietuvių visuomenės dalį padarė atsparesnę ir tvirtesnę juo labiau, kad ta kova buvo laimėta. Kiekviena kova, jei ji sąmoningai vedama, grūdina ir ugdo atsparumą. Bet ta kova lietuvių tautai turėjo ir savo neigiamumą. Kultūrinis gyvenimas per tą 40 metų nebegalėjo normaliai pasireikšti, nes ir įtemptom jėgom nebuvo galima išplatinti tiek knygų, kiek normaliai būtų buvę galima. Dailioji literatūra nesivystė, o lietuviškieji, už sienos spausdinami laikraščiai, taip pat tik skurdo. Tos ano metų veiklos visuošenės jėgos buvo nukreiptos į tą kovą už savo raštą ir negalėjo būti sunaudotos kitom sritim.

Be toji kova dėl spaudos laisvės virto bendra politine lietuvių kova su rusų vyriausybe. Toje kovoje susidarė tokie politiniai idealai, kurie (Tęsinys 4 pusl.)

SEKMINĖS VILNIUJE

Sekminės — tai didžiausia pavasario šventė. Kiekvieno lietuvių širdis, ar tai sodžiujė, ar mieste sulaukusi šių švenčių, vistiek lygiai plasta ir klesti pavasarišku džiaugsmu. Todėl kiekvienas stengiasi Sekminės sutikti nepaprasta, nekasdieniška nuotaika, pakilusi ir išgiedrėjusi ūpu.

Manau, kad gal daugusia patyrė laimės ir džiaugsmo tie, kurie šių metų Sekminių dienas praleido Vilniuje. O Vilnius buvo tinkamai šioms šventėms pasiruošęs. Jį paruošė gamta, pavasaris. Atrodė, kad aprūkusiems miestam įkvėpė Sekminių šventės susitelkimą, turiningumą, o žmonės gatves padabino jaunučiais berželiais, nusiminę, nepatenkinti ilgėjęsi, tarytum, lietuviško sodžiaus, pliko miško.

Ir kai sodiečiai veždavo jaunus berželius pardavinėti miestiečiams, jie birindavo gatvėse lapelius, papydėjo Bernardinų sodui, kuris skendo medžių lapuose, kaštonų žieduose. Pavydėjo Gedimino kalnui, kur senutė pilis nardė žalumoje. Pavydėjo Trijų Kryžių kalno medeliams, kur slaptinai susikaupe Sekminių šventėse žvelgę trys kryžiai į Vilnių, plukdę veidą Vilnelėje, stiepęsi aukštyn, nenorėdami paskęsti medžių lapuose.

Ir atrodė, kad tinkamai pavasaris papuošė Vilniaus sodus, kalnus ir šlaitus. Vilnius

iškilmingai sutiko Sekminių šventės.

Džiaugėsi tuo atvykęs į Vilnių lietuvis sodietis. Žavėjosi. Akimis netikėjo.

Sekminės — tai dvi įsta-bios seneliui Vilniui dienos. Jis džiaugiasi, kad Sekminių šventėse atvyko tiek šimtų šio krašto lietuvių sodiečių, kurie gal pirmą kartą aplankys Aušros Vartus, vienintėlę Vilniuje lietuvių šv. Mikalojaus bažnyčią ir Kalvarijas.

Šeštadienio vakaras. Nyt. D. Ginnazijos salė pilnutėlė žmonių. (Tai mūsų sodiečiai, iš Lietuvos atvykę svečiai, Vilniaus inteligentija. Visi atvyko pasiklausyti Dotnuvos studentų choro. Moterėlės, susėdusios nekantriai laukia pamatyti savuosius tautiečius. Ir galima pasakyti, kad iki šiol nematė Vilnius panašaus choro. Publika sužavėta. Nerimsta. Karšti plojimai. Choras, publikos prašomas, kartoją tas pačias daineles du kartus.

Pasibaigus nenoriai publika slenka iš salės. Prisiartinę prie sodiečių moterėlių būrelio paklausiu:

— Ar patiko, motutės, Lietuvos studentų choras? Ar gražiai dainavo?

— Oi, vaikelai, nėr kas ir porint. Šita gražiai giedojo. Gražiau negu mūsų bažnyčioj choras.

—Vat, ponaiti, mes ir kitimet atvažiuosme. Šita gražu

— šneka moterėlės, skarytėmis apsirišusios.

Išsiskirčius publikai, surengta atvykusiems iš Lietuvos mokiniams šokiai.

Ir išaušo pirmas Sekminių rytas. Nors apsiniaukęs dangus ir šaltokas oras, basos moterėlės skuba iš bendrabučio į šv. Mikalojaus bažnyčią. Skaromis apsigaubusios, susirišusios valgi, batukus, pasiryžo išvermingai aplankyti Kalvarijas. Susirenka minios. Iš čia, apie aštuntą val. ryto, tūkstantinė minia išsijudina. Vilniaus gatvėmis nuaidi mokinių orkestro garsai, o iš lietuviškų krūtinų plaukia Marijos giesmės aidai — "Marija, Marija, palengvink vergiją" — skamba besisupanti minia. Tuomet prisipildo lietuvių širdis karštu jausmu ir kyla prie Aukščiausiojo maldos žodžiai.

Vilnius šypsosi. Jaučia, kad gatvėmis žygiuoja, ne tik šio krašto lietuvis sodietis, bet ir iš anapus atvykę broliai ir sesės. O jų atvyko nemažas būrys. Tūkstantis. Ir džiaugėsi lietuvis sodietis, sutikęs svečią tautietį. Kartu užrikydavo lietuviškų popirusų, pasi-nekėdavo. Ne vienai moterėlei girdavo šnekant, kad "aš, tautiete, esu iš Kauno. Dabar mūsų miesto nepažintumėte. Tai ne prieš karą". O vyrai, girdami popirusų rūšį, akimis lydėdavo dingstančius gatvėje tarp žmonių branguosius svečius.

O, kiek džiaugsmo turėjo Vilniaus lietuviai mokiniai, galėdami praleisti Sekminės svečių lietuvių ginnazistų draugystėje. Mūsų mokiniams buvo maloniausias laikas. Jie, pamatę, pasikalbėję su svečiais, įgauna ryžtumo, pasiryžimo, išvermingumo. Juos svečiai atnaujina, sustiprina, bet išvažiuodami palieka liūdnuosius ir susimąstiusius.

Atvyksta maldininkai iš Kalvarijų. Atrodo nuvargę, bet viduje patenkinti, nusiraminę. Juk sodiečiai to ir vyksta į Vilnių, kad aplankyti Kalvarijas, Aušros Vartus.

Ir Vilnius pagyvėja. Žmonių pilnos gatvės, girdėti lietuviškos kalbos garsai. Slinkdami sodiečiai Miekevičiaus gatvę ir pamatę ant viešbučio plevėsuojančią trispalvę lietuvių vėliavą, sustoja. Nustemba. Drąsiau lietuviškai ima kalbėti. Nepaprastas reiškinys. Juk lietuviška vėliava!

Ir vėl slenka toliau. Bet dažnai atsigrižę palygina trispalvę su dvispalvę vėliava ir prataria, jog mūsiškė gražiau atrodo.

O miestas toliau kvėpuoja lietuviška dvasia. Čia leidžias nuo Gedimino kalno basos moterėlės, dažnai sukeldamos svečių didelį susidomėjimą.

— Pasakyk man, tamsta — užklausia mane iš Kauno mokytojas — ar štai šitos lietuviškos sodietės.

— Taip, ponai, atvyko į Kalvarijas.

— Man keista, kodėl jos vaikščioja basos.

— Gal joms taip patogiau — samprotauja.

Ilgą laiką Cleveland, Ohio, policija veikė, kad išaiškintų baisų žmogžudystę, kuris, nužudęs žmogų, nupiaudavo rankas, kojas, galvą ir pamedavo įvairiose vietose, dažniausia po tiltais, ežero pakraščiais. Manoma, kad tą baisų darbą atlieka koks nors pamišėlis, tačiau policija negalėjo jo susekti. Pastaraisiais metais tuo būdu nužudyta 13 žmonių. Šiomis dienomis policijos sulaikytas šis vyras, Frank Dolzil, iš amato mūrininkas, kuris prisipažino nužudęs Mrs. Florence Polillo ir jos lavoną sukapojęs, gi galvą įmetęs į ežerą. Bet prie kitų žmogžudysčių neprisipažįsta. Policija tikisi jau turinti galą siūlo, kuris privės prie išaiškinimo, kas nužudė kitus 12 žmonių. (Ame telephoto)

— Pas mus į provincijos miestelį nevažiuoja basos. Pa-našiai kaip Lietuvoj po karo — užbaigia mokytojas.

Gedimino kalne skamba lietuvių kalba. Tartum pabudęs Vilnius šneka.

— Linksmi, trupučuką susimąstiusiais veidais leidžiasi lietuviai nuo kalno.

Antrą Sekminių dieną iš pat ryto iki dešimtos valandos rūkė smulkutis Vilniuje lietus. Niūru ir nejauku. Bet tai nesugadino svečiams ir maldininkams nuotaikos.

Aušros Vartuose, Telšių ginnazijos kapelionas atlaikė šv. Mišias, kuriose dalyvavo telšiškiai mokiniai ir mokytojai.

8. val. ryto buvo atlaikytos šv. Jono bažnyčioje mūsų maldininkams pamaldos. Klūpodamos moterėlės ir vyrai dėkojo Aukščiausiam, kad leido joms dar kartą atvykti Vilniun, aplankyti Kalvarijas, Aušros Vartus.

Apskritai, šiais metais maldininkų tarpe buvo maža jaunimo. Matėsi tikrai raukšlėti mūsų motučių veidai ir vyrai.

Grįždamas iš Aušros Vartų kalbuosi su draugu lietuviškai. Pavijome basų, skarelėm apsigaubusių moterėlių būrelį. Užgirdusios lietuviškai kalbant, nutveria mane už apsiausto.

— Vot, kai gerai, kad ponaitį suradom — šneka džiaugdamas moterėlės. — Net linksmiau pasidarė, kai užgirdom lietuviškai porinant. Vis jau kitas žmogus, kas ir sakyt.

— Pavėdėk mus, ponaiti, Polocko gatvėn — kalbina moterėlės.

— Užbludėjom, kad jį ba-la. Tik šiek tiek atsilikom ir nebežinom, kurion pusėn sukė, pavėdėk mus — prispyrusios prašo.

Sutikau jas palydėti. Eidami išsikalbėjom, kad jos pėsčios atvykusios iš Valkininkų ir kol priėmusios Aušros Vartuose šv. Komuniją, tai ir likusios nuo būrio.

Palydėjus į Užupio gatvę, pasisakiusios, kad jau jos pačios atatikšiančios namus. Padėjo ir prižadėjo už mane pasimelsti. Nuslinko Polocko gatvės linkui.

Po pietų dangus išsiblaivė. Pasirodė šilti pavasario saulės spinduliai. Pakilo mūsų atvykusių svečių ūpas. Rodėsi, kad linksmiau ėmė plėvėsuoti trispalvę vėliavą. Ir vėl miestas kvėpavo lietuvišku oru. Prie katedros, gatvėse, Gedimino ir Trijų Kryžių kalne matėsi baltos mūsų sodžiaus moterėlių skarytės.

Trečią valandą po pietų an-trą kartą prisikiešo ginnazijos salė maldininkais. Specialiai jiems buvo vaidinama tikybinių turinio drama "Marija Magdalietė". Vaidinimu visi patenkinti. Išsinešė iš salės geriausią įspūdį.

Maždaug tuo pačiu laiku, kai suintriguotavaidinimu publika plojo karštai artistams sporto stadijone rungėsi Kauno klubas L.G.S.P. su Vilniaus miesto W.K.S. klubu. Lietuvių ir kitataučių susidomėjimas šiomis rungtynėmis, buvo labai didelis. Galutinai lietuviai įvairkė vietinius. Džiaugiamės mes vilniečiai, Lietuvos sportininkais. Valio jiems!

Antroji Sekminių diena baigėsi. Vilnius skęsta elektros lempučių šviesoje. O žmonių, žmonių. Linksta gatvės. Tikras skruzdėlynas. Ir mūsų sodiečiai, nors keliome nuvarginti, tačiau maišosi skrybelėtu ponų ir panelių verpetuose. Ir negali jie atsigerėti seneliu Vilniumi. Čia tamsiai — geltonos spalvos šviesolaidžių apšviesta šv. Onos bažnyčia pasakiškai atrodo.

Sustoja pasižiūrėti tokiu žmogaus stebuklu. Ir, rodos ant delno užsidėjęs nusivėžtu

Petras Kovas ("J. K.")

ELEKTRINĖS LEDAUNĖS

CROSLEY SHELVADORE

garantuojamos 5 metams. Mažai suvartoja elektros ir ant maisto sutaupo mažiausiai \$3.00 į savaitę.

\$99.50

Ir Aukščiau

Lengvas išmokėjimas, kad ir per trejus metus.

Čionai rasite įvairių išdirbyščių geriausius išdirbinius Amerikoje — Refrigeratorius, Skalbiamas Mašinas ir Počius.

Jos. F. Budrik Inc.,

RAKANDŲ KRAUTUVĖ

3409-21 So. Halsted St. Tel. Yards 3088
BUDRIK ANNEX, 3417-21 South Halsted Street

Žymus Budriko radio programos yra leidžiamas nedėlios vakarais, iš stoties WCFM, 970 k. Pradžią 9 v. Chicago laikui.

PASKOLOS GREITAI IR PIGIAI

ant 1-mų Morgičių

Nuo 5 iki 20 metų mažais mėnesiniais atmokėjimais. arba 5 metams be mėnesinių atmokėjimų.

FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO

2202 West Cermak Road
Chicago, Illinois.

Dividendai išmokami sausio ir liepos m.

Kiekvieno Taupytojo Taupiniai Apdrausti Iki \$5,000.00

Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

BEN. J. KAZANAUSKAS, Raštininkas.

KLAUSYKITĖS

nuolatinių ir labai įdomių, Povilo

SALTIMIERO

RADIO PROGRAMŲ IŠ STOTIES WHIP (1480 K.)

Kas Vakarą Nuo 7:00 Valandos.

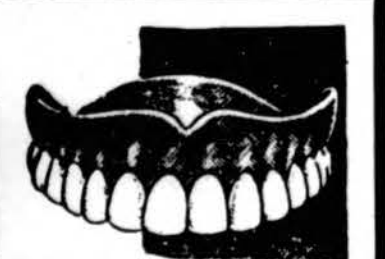
DANTIMS

PLEITOS

Pataisoma

TĄ PAČIA DIENĄ UŽ

\$1

UŽTIKRINTOS

PLEITOS.....PO

Pilnai grąžinami jei n patenkinti.

\$12.50

PRASYK PARODYTI PERMATOMŲJŲ PLEITŲ

Visas pleitas daro LAISNUOTAS DENTISTAS iš impresijų mūsų pačių laboratorijoje — Įsteigta 18 metų.

HEJNA BROS.

LAWDALE DENTAL LABORATORIES

3915 WEST 26th STREET

Tel. Lawndale 2908-9

1724 SO. ASHLAND AVE.

Tel. Monroe 9251

Atdara iki 9 v. p. d.

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS REAL ESTATE INSURANCE AND LOANS

Statau visokios rūšies naujus namus ant lengvų mėnesinių išmokėjimų. Darau visoki taismo darbą be jokio cash įmokėjimo. ant lengvų mėnesinių išmokėjimų. (Išgautu geriausią atlyginimą iš Fire Insurance Company dėl taismo apdėgų namų). Darau paskolas ant naujų ir senų namų. ant lengvų mėnesinių išmokėjimų nuo 5 iki 20 metų. Reikale kreipkitės prie:

JOHN PAKEL

6816 S. Western Ave. Phone Grovehill 0306

LITTLE BUDDY

Kaip inžinierius Litlpedžas sovietuose ieškojo aukso

200,000 Mylių Po Sibiro

Kasyklos Urale

Dešimt metų amerikietis inžinierius Litlpedžas vaidino svarbų vaidmenį Sovietų kaimo pramonėje; jis buvo vienas iš tų užsienio specų, kurių padedami Sovietai bandė išnaudoti neišsemiamus savo žemės gamtos turtus. Šiandien iš tų specų Sovietuose jau nebeliko nė vieno: už "špionažą" jie buvo išvyti lauk. Tokio pat likimo būtų susilaukęs ir inž. Litlpedžas, bet jis pasiskubino pats išvažiuoti.

Litlpedžui, žiniam Aliaskos kalnų inžinieriui, Sovietuose buvo pavesta reorganizuoti aukso pramonę ir išskirti ligi Amerikos lygio. Jis su entuziazmu griebėsi darbo, buvęs vyriausias inžinierius Zolototrestėje, bekliaudamas po Rusiją padarė 200,000 mylių kelio ir grįžęs į Ameriką parašė knygą (John D. Littlepage, In Search of Soviet Gold, 1938). Ją skaitai su įtemptu dėmesiu. Autorius Rusiją pažino ir ją pamėgo; jis pamilo rusų žmogų. Sovietų režimui jis toli gražu nėra priešinąs; jeigu jis jį kritikuoja, tai ne ideologiniu atžvilgiu, bet tik kaip inžinierius, specialistas, paprastas prie išminčių darbo organizacijos.

Šią knygą skaitant prieš skaitytojo akis stoji visi dingieji darbai ir milžiniškos pastangos, kurių rodo rusai; bet galutinėje sąskaitoje jos visos pastangos yra daužymas galva į sieną, o darbas — Sizifo darbas. Tiesia, pasiekama ir laimėjimų, bet užtat ko kaina!

Kova už lietuviškąją raštą

(Tęsinys iš 2 pusl.)

tur būt, tik vėliau būg Lietuvos didesnę pritarimą radę. Į visuomeninį ir politinį darbą buvo įtraukti ir tokie asmenys, kurie normaliai aplinkybėms jame nebūtų dalyvavę. Laimėta kova, nors ir daug aukų kainavusi, lietuvių visuomenę padarė sąmoningesnę ir tvirtesnę.

Minėdami tą 35-rių metų spaudos sukaktį, prisiminkime anas taurias mūsų senosios kartos, ir tų nežinomųjų didvyrių — knygnešių pastangas ir jų energingą kovą už savo spausdintą žodį. Todėl tas spausdintas žodis šiandien lietuvių turi branginamas, ypač, kad dėl jo tiek daug buvo kovota.

D-ras Leonas Ivinskis.

KIDS

"THINGS THAT NEVER HAPPEN"

By Bruce Stuart

miau savo šeimą, sėdau į traukinį ir po ilgios kelionės nuvykau į Uralą.

Anais laikais rusų vailingumo dar nebuvo užnuodijusi šnipomanija. Urale amerikietis sutiko labai nuoširdžiai. Nespaėjo jis apsidairyti erdviame (17-kos kambarių!) bute, kaip prie durų sustoję direktoriaus atsiųsti arkliai: svečias maloniai kviečiamas pietų... Banketai, priėmimai, pietūs be pertraukos truko visą savaitę.

Kraštas ir žmonės man labai patiko, — rašo inžinierius Litlpedžas. — Už butą nieko nemokėjome. Produktų gausu, ir jie pigūs. Medžioti sąlygos puikiausios, o jau vietų gražumėlis!

"Mes Ne Darbininkai, Mes — Inžinieriai!"

Zolototresto priešakyje stovėjo Serebriakovas, apie kurį amerikietis atsiliepia labai šiltai. Jisai Litlpedžą pasiun-

tė į Kočkarą, pavesdamas jam sumontuoti naujas mašinas, atgabentas iš užsienio.

Greit paaiškėjo, kad mano darbas nebus lengvas, — rašo Litlpedžas. — Nė vienas iš darbininkų apie mechaniką nieko neišmanė, netgi senesnieji inžinieriai apie mašinas mažą tenusivokė. Visagalėmis Amerikos mašinomis jie be ribų pasitikėjo, bet su jomis jie elgėsi taip, kad matant net plaukai siaušėsi.

Teko praveisti techninį apmokymą. Litlpedžas apsilviko darbininko palaidinę ir pats dirbė kasyklose nuo ankstauro ryto ligi vėlaus vakaro. Bet kasyklų vadovybė ėmė jį tikiškai žiūrėti.

Pas mus Aliaskoje nėra skirtumo tarp tarnautojų ir darbininkų, — rašo inž. L., — bet Rusijoje tradicija reikalauja, kad inžinierius neužsiimtų juodu darbu, o sėdėtų kontoroje. Kartą atvyko 200 studentų grupė atlikti praktikos. Kai aš atvykau, jie stovėjo prie mašinų su užrašų knygtėmis rankose. Kai pasiūliau nusileisti į kasyklas ir padirbėti taip, kaip dirba darbininkai, jie atkrito: mokomės inžinieriais, o ne darbininkais! Supykęs uždraudžiau studentams ir besirodyti kasyklose. Jie padavė skundą. Vis dėlto paėmiau viršų aš, bet nuo to laiko galutinai įsitikinau, kad rusams visiškai svetimas pramonės demokratizmas.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

SKOLINAM PINIGUS ANT 1-MŲ MORGICIŲ

Kiekvienos ypotos padėti pinigai yra apdrausti iki \$5000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corp., po United States Government priežiūra.

Išmokėjom Už Padėtus Pinigus 4%

Ofiso val.: 9:00 val. ryto iki 5:00 vak. Pirmadieniais, Ketvirtadieniais ir Šeštadieniais iki 8:00 vak.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 6816 S. Western Ave. Phone GRO. 0306

PIRKIT NAUJAUSI Chrysler, Chevrolet ir Plymouth

Tai yra geriausi ir gražiausi automobiliai Amerikoje, moderniški, išbulinti, nužemintos kainos, lengvi išmokėjimai, teisingas pataravimas.

BALZEKAS MOTOR SALES

"U WILL LIKE US"

4030 S. Archer Ave., Chicago, Ill., Phone Virginia 1515

Turime daugybę varietų automobilių vėliausios uždros, nuo \$15.00 ir aukščiau.

Biurokratizmas, Duona Ir. Degtinė

Amerikietį inžinierių piau-tė piovė biurokratinis popierizmas.

Aliaskoje, pačiose didžio siose aukso kasyklose, kontoro-se tedirba tik po penketą žmonių; čia gi 150 kontoros darbininkų nesugebėjo atlikti savo darbo! Aliaskoje reikalingus apskaičiavimus atlikdavo per keletą minučių, čia gi reikėdavo laukti ištisas savaites. Rusai be kanceliari-nio popierio negali apsieiti, kaip be duonos ir... degtinės!

Litlpedžas konstatuoja, kad Sovietų darbininkas tepadaro tik dešimtąją dalį to, ką padaro amerikietis. Kai Litlpedžas patarė įvesti premijų sistemą, tai direktorius net

AKIŲ GYDYTOJAS

DR. VAITUSH, OPT.

SPECIALISTAS OPTOMETRICALLY AKIŲ LIETUVIS

Suvirš 20 metų praktikavimo

Mano Garantavimas

Palengvina akių įtempimą, kas es-ti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių įtempimo, nervuotumo, skaudamų akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliau. Priein-gia teisingai akinus. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektrine, merdiančia, mažiausios klaidos. Speciali atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Krelvos akys at-taisomos.

Valandos: nuo 10 iki 8 val. vak. Nedėlioj pagal sutartį.

Dangely atsitikimų akys atitaiso-mos be akinių. Kainos pigios kaip pirmiau.

4712 SO. ASHLAND AVE. Telefonas YARDS 1373

už galvos susiėmė, Litlpedžui dėlto vos nebuvo nemalonu-mų. Tai buvo 1928 m.

Po metų amerikietis nuvy-ko į Ameriką ir atsikvietė dar keletą inžinierių. Bet grįžęs jis atrado jau visiškai kitą padėtį: produktų kainos buvo katastrofiškai pakilusios; pra-sidėjo pramonės "valymas", kaimų kolektyvinimas, 1930 m. Uralo kasyklose padėtis buvo labai bloga.

Litlpedžas padarė reviziją. — Tai, ką pamačiau, mane perbloškė, — pasakoja jisai. — Amerikiečių inžinierių įsa-kymų niekas neklusė; buvo (Tęsinys 5 pusl.)

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. P. ATKOČIŪNAS

DANTISTAS

1446 So. 49th Court, Cicero
Antradieniais, Ketvirtadieniais ir
Penktadieniais
Valandos: 10-12 ryto, 2-6, 7-9 P. M.
3147 S. Halsted St., Chicago
Pirmadieniais, Trečadieniais ir
Šeštadieniais
Valandos: 9-8 P. M.

DR. P. J. BEINAR

(BEINARAUSKAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6900 So. Halsted Street
TELEFONAI:
Ofiso — Wentworth 1612
Res. — Yards 3955
OFISO VALANDOS:
2 iki 4 popiet 7 iki 9 vakare
Trečadieniais ir Sekmadieniais
pagal sutartį

DR. A. J. MANIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIRGINIA 1116 4070 Archer Ave.
Valandos: 1-3 ir 7-8
Kasdien išskyrus Seregą
Seregonis ir Nedėl. pagal sutartį

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Ofiso Tel. Canal 6122
Res. 8342 So. Marshfield Ave.
Res. Tel. Beverly 1868

DR. GEORGE I. BLOŽIS

DANTISTAS

2201 W. Cermak Rd.
VALANDOS:
9:30 iki 12 ryto; 1 iki 4:30 popiet;
6 iki 8 vakare
Trečadieniais ir Sekmadieniais
pagal sutartį

Res. 6958 So. Talman Ave.

Res. Tel. GROvehill 0617

Office Tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Val. 2-4 ir 7-9 vak.
Ketv. ir Nedėliomis susitarus
2423 W. Marquette Road

DR. STRIKUL'IS

PHYSICIAN and SURGEON

4045 So. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Office Tel. YARDS 4787
Namų Tel. PROspect 1930

Tel. CANal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 W. Cermak Road
Valandos: 1-3 popiet ir 7-8 v. v.
REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPublic 7868

Office Phone Res and Office
PROspect 1028 2359 S. Leavitt St
Val: 2-4 pp. ir 7-9 vak. CANal 0706

DR. J. J. KOWAR

(KOWARSKAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago
Trečadieniais ir Sekmadieniais
pagal sutartį.

TEL. YARDS 5557

DR. FRANK C. KWINN

(KVICINSKAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1758 West 47th Street
(Kampas Wood St.)
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 7-8:30 Vakara
ir Pagal Sutartį.

PRANEŠIMAS

Dr. V. A. Simkus šiuomi
laiku atostogauja ir sugrįš
tik rugpjūčio-August mėn. 1
d., 1939.

LIETUVIAI DAKTARAI

Rez. Tel. Canal 0402

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2158 W. CERMAK ROAD
Tel. Canal 2345
Ofiso Val. 2-4 ir 7-9
6552 S. WESTERN AVE.
Tel. Hemlock 7270
Ofiso Val. 11-1 ir 5-7
Trečadieniais pagal sutartį.

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 So. Ashland Ave.
2-tos lubos
CHICAGO, ILL.
Telefonas MIDway 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v.

Telefonas HEMlock 6280

DR. A. G. RAKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2415 W. Marquette Rd.
Ofiso valandos:
10-12 val. ryto
2-4 ir 6-8 val. vakare
Trečadieniais ir Sekmadieniais
Susitarus

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARDS 0994
Rez. Tel. PLaza 3200
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. diena

Tel. YARDS 5921

Res. KENwood 5107

DR. A. J. BERTASH

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Tel. CANal 5969

DR. WALTER J. PHILLIPS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2155 West Cermak Road
OFISO VALANDOS:
1-4 ir 6:30-8:30 vakara
ir pagal sutartį

Tel. Calumet 5974

OFISO VALANDOS:
9 ryte iki 8 vakara išskiriant sek-
madienius ir trečadienius

DR. A. P. STULGA

DANTŲ GYDYTOJAS
3259 S. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Residencijos Tel. BEVerly 8244

DR. T. DUNDULIS

4157 Archer Avenue
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 p. m.

Residencija
8939 So. Claremont Ave.
Valandos 9-10 A. M.
Nedėliomis pagal sutartį.

Tel. CANal 0257

Res. Tel. PROspect 6669

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Residencija 6600 So. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 popiet
6 iki 9 vakara

Tel. YARDS 2246

DR. G. Z. VEZEL'IS

DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Val.: nuo 9 ryto iki 8 vakara
Serejoj pagal sutartį

DR. V. E. SIEDLINSKI

DANTISTAS
4143 South Archer Avenue
Telefonas LAFayette 3650
Antradieniais, Ketvirtadieniais ir
Penktadieniais
4631 South Ashland Ave.
Tel. Yards 0994
Pirmadieniais, Trečadieniais ir
Šeštadieniais

PIRMIEJI KŪDIKIO DANTYS

Rašo Dr. G. I. Bložis

Pas normalų kūdikį, baigiant trečius metus, baigiasi eiliuotis ir laikini dantukai. Suprantama, motinos, bei auklėtojai, tuomet esti įpareigoti prižiūrėti kūdikio dantis, kad jie būtų švarūs ir sveiki. Bet apgalvėtinas dalykas, kad motinos to nedaro ir, didžiulioje, net visai nekreipia dėmesio į vaikų dantis, kol jis pradeda atkartotina nerimauti iš skausmo.

Dantų gydytojai dažnai girdi tokį motinų išsireiškimą: „Kam laikini dantis reikia gydyti bei taisyti; vistiek jie kris, tai lai sau kirmija, kiti išsikals“. Tiesa, laikini dantys iškris ir amžini išsikals, bet reikia nepamiršti, jog jiems yra skirtas tam tikras laikas ir jie turėtų vaikui tarnauti per tą laiką, nes negera peranksti juos prarasti ar perilgai laikyti. Tokiu būdu auklėtojai turėtų susipažinti su vaikų dantų dygimo ir kritimo metlaikiu, o neskaityti: lai tie vaikų dantys pūna, nes kiti išsikals.

Tėvai gerai žino, jog gimę kūdikis turės kada nors ir mirti. Tat kam vargti, auginti; lai tuojau miršta. Vienok to tėvai nemori. Jie nori, jog jų vaikas augtų ir atgyventų jam skirtą metlaikį.

Neužginčijamas faktas, jog motinos pareigos yra nepavydėtinios, nes su vaikais labai sunku ya susirokuoti. Visuomet jie suranda įvairias priežastis, kad apsilenkus su motinos įsakytom užduotim ir tuo išvengus jiems taikoma bausmė. Bet jeigu tėvai visai apsieidžia ir vaikams neaukština jokios disciplinos, bei tam tikrų pareigų, tai galima pastebėti ant vaiko bendro švarumo, ypatingai ant dantų, būtent: dantys parūdi, apie šaknis ir priešakiniai prie smegenų pažaliavę, smegenys suvirtę į dantų paūšpūvusių dantų matos maito liekanos, kiti dantys visai nutrupėję, o apie užsikrėtusias šaknis iš po smegenų pū-

liai veržiasi, taipgi vietomis smegenys subirtę į dantų pūvėsius ir nenormaliai auga. Tokias dantų smegenis mažiasias palietimas užgauna ir kraujas greitai bėga.

Toliau, liežuvis irgi nėra liuosas nuo aštrių danties šaukių, kartais esti net iki kraujo subraižytas, o smegenys žymiai sutinę ir palietus jas liuosai pūliai bėga. Visi dantukai atrodo lyg kokiam raukale mirktų, gi vaiko kvapas iš burnos eina blogas. Esant vaikui tokioj padėty ir jo fiziologinė veikimo sistema yra gerokai pažeista. Kadangi burnoje randasi visokių mikrobu, nėra abejonės, jog toks vaikas stovi ant įvairių ligų slenkščio, nes jo kranjas yra persilpnas apsiginti nuo ligas gaminančių perų. Tokiu būdu jo gyvenimas yra daliai bakterijų palauštas ir per jas kartais, labai sunku perreiti. Daugelis jų, neturėdami iš savęs supratimo ir pakely krinta net negavę progos pasiekti žiedų amžiaus, t. y. jaunystės dienų.

Pastudijavę medicinos statistiką rasime, jog tiek ir tiek vaikų mirė nuo vienkios arba kitokios ligos. Tačiau retai mes tepamastome, iš kur vaikai tas ligas gavo, kas buvo jų priežastim per kur mikrobai pasiekė kūdikio sistemą ir galutinai ją sugriovė, kodėl jis nepersirgo, neatsilaikė, bet turėjo mirti. Paanalizavę tai surasime, jog ligos šaltinis buvo apleista burna bei užsikrėtę dantys, iš kurių nuodai ėjo į kūdikio kūną.

Vaikas bus toks, kaip jį auklės, gi užaugusio gyvenimas bus toks, koki jį pasidarysi. Jeigu vartosi tinkamą bei sveiką maistą, tai ir vilties yra būti sveiku. O jei gyvenimo aplinkybės sudrumsi, tai ir visas gyvenimas bus sudrumstas bei audringas. Jei būsi optimistu, gyvenimas bus lengvesnis ir patsai būsi laimingesnis ir tuomi kitus viliosis laimės ieškoti.

mųjų dienų susidūriau su sąmoningu kenkimu, brangių mašinų gadinimu. Krašte tyčiai vyksta pilietinis karas su komunistais...

Tuo Litpedžas paaiškina, kodėl Rusijoje niekaip negalima sutvarkyti transporto.

Romanas Apie Aukso Ieškojimus Kalifornijoje

1933 m. aukso pramonė vėl pagyvėjo. Mat, vienas Sovietų vyras perskaitė kažkokią knygą apie „aukso karštligę“ Kalifornijoje 1849 m. Toje knygoje nupieštas Amerikos Vakarų kolonizacijos vaizdas jam taip patikęs, kad jis tą procedūrą nusistatė pakartoti ir Sovietų Sibire. Teko atsakyti nuo kai kurių socializmo principų; gimė iniciatyva, prasidėjo konkurencija, atsirado ir „aukso karštligė“. Daugelis greit pralobo, į Sibirą ėmė plaukti laimės ieškotojai. Rusų aukso pramonės gamyba tuoj užėmė antrą vietą pasaulyje.

Sibiras Litpedžiui padarė Nepaprastą išpūdį

— Kol rusai valdo Sibirą, jie gali prarasti žymių Europos Rusijos dali. Jie gali pasitraukti už Uralo, ir tai jų tėvynė bus pati didžiausia, pati turtingiausia ašlis pasaulyje. Apkeliauvau visą Sibirą, ir nerizikuodamas sugadinti savo kaip inžinieriaus vardą galu teigti, kad išmintingai išnaudojamas Sibiras gali pralenti bet kurią Europos ar Amerikos šalį.

Sibiras, amerikiečio manymu, yra neišsemiamas rezervuaras būsimosioms rusų kartoms; jis palygina Sibirą su praėto šimtmečio Amerika ir sako, kad Rusija bus tokio tautų kilnojimosi laukas, kokio dar nėra mačiusi nei Amerika, nei Azija, nei Europa.

Sibiras — Rusų Ateitis

1937 m., grįžęs iš Kazakstano į Maskvą, inž. Litpedžas pasijuto patekęs į patį kruvinąjį anų metų „valymo“ sukūrį. Šnipomanija gyveno pačias gražiausias savo dienas; visi svetimsaliai buvo įtariamai šnipai besę.

— Senieji mano bičiuliai jau vengė ir besusitikti su manim, — sako inž. Litpedžas. Jis suprato, kad anksčiau ar vėliau jam vistiek jau teks iš Rusijos pasitraukti; pasiėmęs šeimą, jis išsikubino į Ameriką, kai tik pasibaigė jo kontraktas.

Litpedžas netiki, kad bol-

ševizmas būtų amžinas, nes nėra amžinas nė vienas režimas. Jeigu tvarka pasikeistų, tai, amerikiečio inžinieriaus įsitikinimu, Sibire atsivers rusams didžiuliai galimūmai, nes „tenai glūdi krašto ateitis. Rusų tauta ir jos valdovai tat žino. Štai dėl ko rusai žiūri į Rytus, atgręždami nugarą Europai“.

BULGARIJA NENORI DĖTIS SU VOKIETIJA

BERLYNAS, liepos 7. — Čia lankosi bulgarų ministras pirmininkas. Kažkas įvyko po pirmųjų pasitarimų. Matyt, Bulgarija nenori taktininkauti Vokietijai. Hitleris negrįžta Berlyną pasimatyti su svečiu. Užs. reikalų ministras Ribbentropas paliko svečių išvyko pas Hitlerį.

Aukso Grūdėliai

Geresnis yra mažas mokslas ir menkas gabumas su nušizeminimu, negu dideli mokslai prie tuščios garbės.

Tikros ramybės ieškok ne ant žemės, bet danguje, ne žmonėse ir kituose sutvėrimuose, bet viename Dievuje.

Louis (Steve) Schiavone, prohibicijos laikų Al Capone's organizacijos narys, šiomis dienomis Chicagoje piktadarių nužudytas. Kaltę metama ant kovos tarp eleveiterių unijos vadų, kurioje ir „Steve“ veikė. (Acme telephoto)

RHEUMATISM

RELIEVE PAIN IN FEW MINUTES
To relieve the torturing pain of Rheumatism, Neuritis, Neuralgia or Lumbago, in a few minutes, get the Doctor's formula NURITO. Dependable—no opiates, no narcotics. Does the work quickly—must relieve cruel pain, to your satisfaction in a few minutes or money back at Druggist's. Don't suffer. Use NURITO on this guarantee today.

BŪK RIMTU — TAUPYK SU 100% SAUGUMU

Pas

Keistuto Loan & Building Association No. 1

3236 So. Halsted St. Tel. CALumet 4118

4% MOKAME UŽ PADĖTUS PINIGUS

Pinigai padėti iki Liep. 13 gaus nuošimtį nuo Liep. 1. PASKOLAS DUODAME NUO 5 IKI 20 METŲ
THOMAS S. JANULIS, Pres. JOS. M. MOZERIS, Sec'y.

KLAUSYKITE New City Furniture Mart

RADIO PROGRAMO
ANTRADIENIO VAKARE, 8:00 VAL. iš stoties WSBC — 1210 kilocycles.
Programė dalyvanja St. Louie-Louie Komedijška Grupė, ir didelė eilė kitų radio žvaigždžių.

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
KELNER—PRUZIN
Geriausias Patarnavimas — Motoris patarnauja
Phone 9000 620 W. 15th Ave.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOTVIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Telefonai YARDS 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue
Tel. LAFAYETTE 0727

DYKAI koplyčios visose Chicagos dalyse

Klausykite mūsų Lietuvių radio programo Antradienio ir Šeštadienio vakarais, 7:00 valandą, iš WHIP stoties (1480 K.)
Franciškas P. SALTIMERAS

PALAIMINTO RAMONO LULL KASDIENINIS MINTYS
Iš angliško vertė
Kon. Ant. M. Karužiškis

Liepos 10 Diena

Susimąstęs ir susimaišęs buvo Numylėtinis, besistebėdamas kaip jo ištyrimai galėtų turėti savo versmę jo Mylimojo garbėje, kurs turi tokį didelę palaimą savyje. Ir tuomet jis atsiminė saulę, kuri, nors ji taip aukštai, pakerta silpnas mūsų akis, akis žmonių, kurie esame čia žeminau.

UNIVERSAL RESTAURANT

Vestuvėm, Krikštynom ir Kitokiems Bankietam Suteikiame Patarnavimą.
Lankomas Patarnavimas Visiems
750 W. 31st Street
A. A. NORKUS, sav.
Tel. Victory 9670

GIESMYNAS

Įsigykite Naują Giesmyną. Jame Rusište Visiems Metams Bažnyčios Giesmes.
Giesmes ir muziką patvaikė Ant. S. Pocius.
Išleido L. R. K. Vargonininkų Provincija.
Knygos kaina — 50 centai, priedant 10 centų persiuntimui.

LIETUVIŠKAS MISOLELIS

Slovinkim Viešpatį.
Mišios ir Mišparai, Lietuviškai ir Lotyniškai, visiems Sekmadienams ir Šventėms, ir kitos Maldos ir Giesmės. Antras pataisytas leidimas. Parašė Kan. Ad. Sabaliauskas. Stipriais odo viršais, kaina — 3.75. Reikalaukite iš:

DRAUGAS PUB. CO.
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago, Illinois

URBA FLOWER SHOPPE
4180 ARCHER AVE.
Phone LAFAYETTE 5800

Giles Mylėtinis — Vestuvėms — Bankietams — Laidotuvėms — Papuošimams

Use only one level tea-spoonful to a cup of flour for most recipes. Manufactured by Baking Powder Specialists who make nothing but Baking Powder.

KC BAKING POWDER

Same Price Today as 45 Years Ago
25 ounces 25¢

Double Tested! Double Action!

MILLIONS OF POUNDS HAVE BEEN USED BY OUR GOVERNMENT

TIRED, WORN OUT, NO AMBITION

HOW many women are just dragging themselves around, all tired out with periodic weakness and pain? They should know that Lydia E. Pinkham's Tablets relieve periodic pains and discomfort. Small size only 25 cents. Mrs. Dorcie Williams of Danville, Illinois, says, "I had no ambition and was terribly nervous. Your Tablets helped my periods and built me up." Try them next month.

Lydia E. Pinkham's TABLETS

DON'T BE GREY

Don't tolerate grey hair. Grey hair makes you look old and feel old. Try the Modern Method for Coloring Hair... CLAIROL. You'll appreciate the quick, pleasant treatment. No bleaching required to soften the hair when you use CLAIROL. You'll love the results on your hair—beautiful, natural-looking color that defies detection. See yourself as you would like to be. See your hairdresser today and send this coupon NOW.

Naturally...with CLAIROL

Be sure to look for this mark of GENUINE Clairol on the bottle. The perfect combination of rich oil, soap and delicate color that can't be copied... a blend that only Clairol contains.

JOAN CLAIR, CLAIROL, Inc. 121 West 46th St., New York, N. Y. Send FREE booklet, advice and samples.

Name _____
Address _____
City _____ State _____
My hairdresser _____

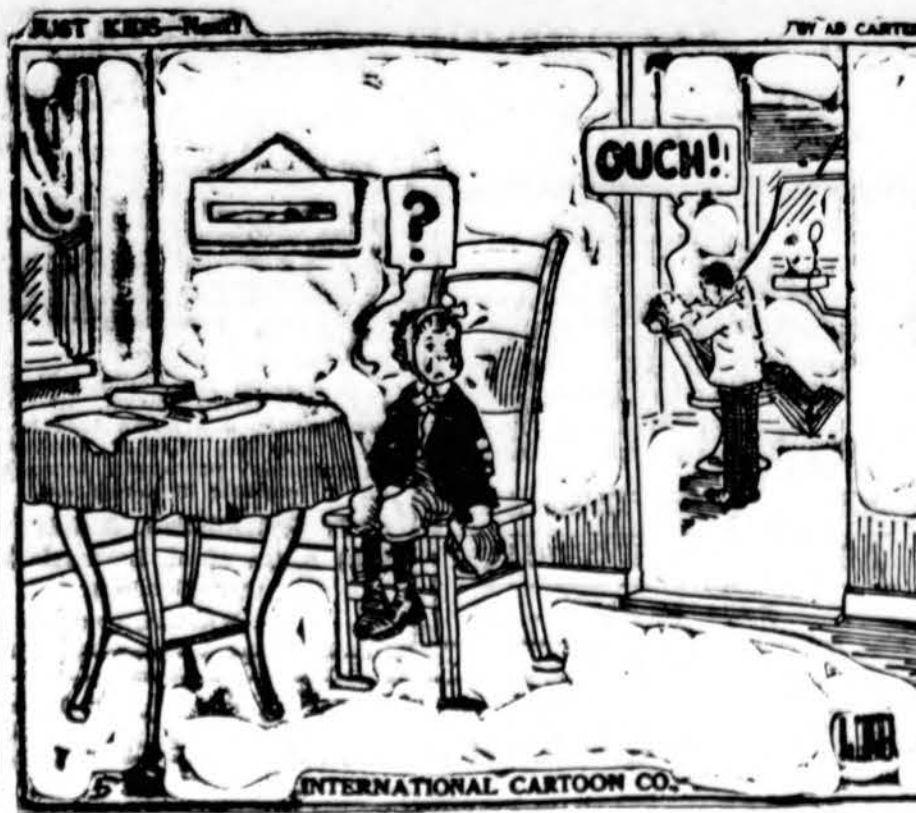
Kaip inžinierius Sovietuose ieškojo aukso

(Tęsinys iš 4 pusl.)

dirbama taip, kad ir neįgudęs studentas galėjo matyti klaidas. Įgriuvimams ir gaisrams nebuvo galo. Ypač blogi reikalai buvo Kalatoje.

Tada Serebrovskis paskyrė naują direktorių, ir per keletą mėnesių gamyba pakilo 90 proc. Litpedžas, palikęs reikalingus nurodymus, išvyko, bet po metų Serebrovskis vėl šaukėsi jo pagalbos.

— Amerikiečiai inžinieriai, kontraktams pasibaigus, buvo išvykę. Buvo „išvalytas“ ir tas direktorius, kurį buvau palikęs. Jo vietoje sėdėjo tas, kuris „valė“. Produkcija buvo visiškai kritusi, tūkstančiai tonų rūdos buvo nuėję niekais. Nanjasis direktorius ir jo inžinieriai manęs nenorėjo nė klausyti. Man pasidarė taip koktu, kad buvau sumanęs viską mesti ir išvykti iš Rusijos visiems laikams.

INTERNATIONAL CARTOON CO.

Marijonų Rėmėjų Chicagos Apskrities Susirinkimas

Antradienį, liepos 11 d., kiek anksčiau, šaukiamas Tėvų Marijonų Rėmėjų Draugijos Chicagos apskrities susirinkimas "Draugo" name, 2334 So. Oakley Ave., 7:30 valandą vakare. Kadangi už poros savaitę įvyks Lietuvos Dienos išvažiavimas Marijos Kalneliuose, Hinsdale, Ill., labai būtų pravartu ir pristatytos į namus. J. K.

Aukso Grūdėliai

Jei tavo meilė bus gryna, tiesi ir prideranti, netapsi jokio daikto vergu.

Nepageidauk, kas nedera turėti to, kas gali tau kliudyti dorybėje ir atimti vidurinę laisvę.

Bus sunku rūpams praves-tarimo ir gero prisirengimo. Taigi, malonūs Marijonų Rėmėjai bei jų prieteliai, nuoširdžiai prašomi kuo skaitlingiausia dalyvauti. Taip pat prašyčiau visų tų, kurie esate patinę dovanų knygučių platinimui, išparduotas gražinti ir kiek galima smarkiau ir daugiau pasilbėti paskutinėmis dienomis. Brangieji šis darbas begalo gražus ir kilnus dėl to, kad jo visas pelnas skiriamas Tėvų Marijonų įvairiems reikalams, kaip tai, prie mirusiųjų kapų paminklėliams, Pietų Amerikoje misijonieriams ir kitiems bėgamiems reikalams.

Yra ir tokių, kurie protu apsviesti ir apsisalę širdyje visuomet prie amžinų daiktų dūšauja, o apie laikinus daiktus su pasibjaurėjimu klausos, prigimimo reikalams nenoroms tarnauja; ir tie jaučia, ką tiesios dvasia juose kalba.

AUSROS VARTUOSE PAŠVENTINIMAS NAUJO MARIJOS PAVEIKSLO

Po ryt, t. y. trečiadienį, liepos 12 d. įvyks pašventinimas naujo, puikiai padaryto iš Vilniaus Ausros Vartų Šv. Marijos paveikslo.

Pašventinimą atlikti žadėjo D. Gerb. Pralotas Krušas, 7:30 vakare. Tikimasi, kad dauguma parapijonų, o taip pat ir kaimynų dalyvaus apeigose. K. M. U.

Jono ir Elzbiotos Paulių Sidabrinės Vestuvės

BRIGHTON PARK. — Šio mis dienomis didžiulė Chicago visokių parengimų lietuvių tarpe įvyksta. Viena pramoga seka kitą. Graduations, vestuvės, "showrai" ir t. p. Bet gavus pakvietimą dalyvauti Paulių sidabrinės vestuvėse, vykau su tikru malonumu į Paulių namus, liepos 1 d., num. 4322 S. Artesian av., kur Paulių simpatinga šeima gyvena nuosavame name.

Namas išrėdytas sidabru — gėlėmis, "cifromis" 25. Stalai nukrauti gražiomis ir brangiomis dovanomis, gyvų gėlių buketais, o "jaunavedžiai" Jonas ir Elzbieta Pauliai taip linksmūs, malonūs ir vaisingi. Suvirš 100 asmenų susirinko: giminių, draugų, organizacijų bendradarbių ir gražus būrys jaunosios kartos. Vakarienė puošni ir turtinė. Toastai "jauniesiems" eina vienas po kito. "Toastmasteriu" įgaliota Ieva Rudienė, ARD 6 sk. pirm. gyva, iškalt, draugiška. Sveikina jaunavedžius geras kaimynas Dovidžauskas, M. Anužienė, brolienė B. Lindžienė, Kundrotas ir J. Počius (kurs Pauliams buvo broliučiu prieš 25 metus). Linkėjimus reiškia dr. Svenciskas, ARD centro nariai, na ir "jaunavedžiai" visiems dėkoja ir ragina savo svetelius gerti ir valgyti jų vestuvėse. Sudaivė Pauliams "Ilgiausių metų" ir duok Dieve jiems ilgiausius metus gyventi ir taip laimingai kaip iki šiol. Išauginę gražią šeimą, veikia gražiai organizacijose. Jonas Paulius nuoširdus, darbštus ir nors darbo žmogus, bet manieras ir mandagumą turi tikrai džentelmenišką. Jų gimimaičiai ir draugai: Lindžiai, Pauliai, Rudžiai, Rudokai tai pavyzdingos ir pirmutinės šeimos Brighton Parke. Malonų su jais sueis ir drau-

SPORTO ŽINIOS

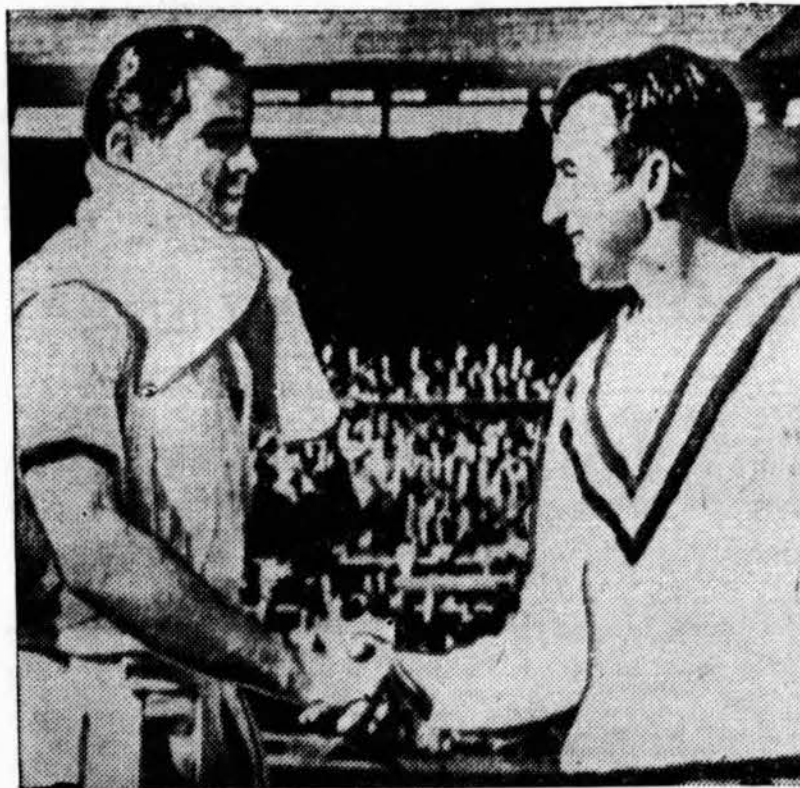
Paaikškinimas Golfininkų Korespondentui

Liepos mėnesio 5 d. socialistų dienraščio Nr. 156 "Golfininkų Korespondentas" nusiskundžia dėl jų neva plakimo ir glostymo. Jis rašo, kad golfininkai (Golfininkų Klūbas) paaukojo G. F. \$25, o jie vistiek esą barami ir suartinami su "kazirnikais".

Turiu pastebėti, kad Golfininkų Klūbas ir golfininkai, žemiau pasirašiusio straipsnyje, nė kiek nebuvo barti arba glostyti — jie (tikriausiai) dalis iš jų) tik buvo priminti ryšy su apčiuopia-

mesniu (stake'iniu) lošimu ir iš jo išplaukiančiu tam tikru uždarbiu. Tas priminimas, aišku, nepalietė nei G. Klūbo nei visų golfininkų, taip kaip jis nepalietė tuščiųjų "pinakininkų", "bridgeninkų" ir kitų; ten buvo taikyta tik į laiminguosius, arba į patį laimės objektą — "stake'ą", "patą" ar kokį nors kitą laimės ar nelaimės objektą.

Iškilus golfininkų ir kortsuotojų reikalui neišsioje formoje, gal ir neprošalį dabar tą klausimą pastatyti visai aiškiai, būtent: rekomenduotina, kad nuo visų lošimų, kuriuose figūroja pini-

Bobby Riggs of Chicago (left) being congratulated by Elwood Cooke of Portland, Ore., his roommate and doubles partner, whom he defeated to win the all-England men's singles championship at Wimbledon.

gaut tai didelio nuosirdumo ir gražaus mandagumo žmonės. O mūsų meilutė "jaunoji" Elzbieta Paulienė su malonia šypsena nuolat veide, ką jai reikėtų palinkėti? Ją Dievas laimina ir gera sveikata, gražia šeimyna ir pasisekimu gyvenime. To ir toliau jai linkime, o ypač visam jų vadovaujamam taip veikiam 6-tam ARD skyriui ant toliau gyventi taip gražioje tvatkoje ir sutikime, kaip iki šiol.

Rėmėja

**NAUJAUSI IR GERIAUSI
RAKANDAI**
PIGIAUSIA KAINA — CASH ARBA
LENGVAUSIŠMOKEJIMAI
Barskis Furniture House, Inc.
"THE HOME OF FINE FURNITURE" SINCE 1904
1748-50 W. 47th St. Phone Yards 5069

TURTAS VIRŠ — — — — \$3,300,000.00
ATSARGOS KAPITALAS — \$250,000.00

Per 30 metų nickados neįsimo-kėjom mažiau kaip 3% už padė-tinus pinigus. Kiekvieno indėlio apdrausti iki \$5,000. — Vedu-sial porsai iki \$15,000. Po U. S. Government priežiūra. DIDŽIAU-SIA LIETUVIŲ FEDERAL SA-VINGS ISTAIGA CHICAGO.

STANDARD
4192 S. ARCHER AVE.
Justin Mackiewicz, Pres.

**FEDERAL SAVINGS AND
LOAN ASS'N OF CHICAGO**
2301 S. Crawford, Lawndale 3010
Open Sundays
K. KAFKA, prez.

gai, būtų skirta bent 10 nuoš. Lietuvai Gelbėti Fondui arba kuriems nors kitiems kūrybiniais reikalams. Šitoks nuosimčio skyrimas laimėjusio nē kiek nenuskriaustų, o pralaimėjusiam duotų lyg ir paguodos, kad bent dalis jo nepasisekimo tapo geram tikslui pasisekimu.

Atsiprašau už neaiškų išsireiškimą ir reikiu vilti, kad šis paaikškinimas viską išaiškina ir Lietuvos Gynimo Fondą patiprins. **Lietuvius**

Redakcijos Atsakymai

Lazauskienei, rašt. Pranešimą apie rengiamą kražiečių pikniką negalėjome įdėti dėl to, kad pervėlai gavom. Pranešimai visuomet reiklia siųsti iš anksto.

Daugelis daug kalba, todėl mažai reikia jiems tikėti.

**LIETUVISKA
RUBŲ KRAUTUVĖ**
VISKAS DĖL VYRŲ

PAUL LEASAS
(Vyrų Rūbų Krautuvė)
3427 So. Halsted Street
Tel. Boulevard 0937

**UTILITY LIQUOR
DISTRIBUTORS**
Incorporated
Tel. Prospect 0745-0746
Wholesale Only
5931-33 So. Ashland Ave.

**ISRENDUOJAME DARŽĄ
PIKNIKAMS IR KITIEMS
PARENGIMAMS**
WILLO-WEST
GERMAN CHURCH ROAD
IR WILLOW SPRINGS
ROAD
WILLOW SPRINGS, ILL.
p-nas Butchas, sav.

Mažų Išlaidų
NAMAS \$575.00
Pamatykite šį namą šiandien 10 r. iki 4 po pietų mūsų vietos!
Pastatysime namus ir vidų įrengsime ant jūsų lotų. Visi darbininkai unijistai ir užtikrinti.
IZOLIOTA GARAZA
2 karams pastatysime ant jūsų lotų už \$133.
Unijistų statytas

3 PER MĖNESI
Kviečiame jus atsilankyti pirmą pradžią statyti, ir apžiūrėti garazą ant mūsų lotų be jokių prievočių. Uždarį portai ir vasarnamiai pastatomi žema kaina ir lengvais išmokėjimais.
CITY WRECKING & LBR. CO.
2301 S. Crawford, Lawndale 3010
Open Sundays
K. KAFKA, prez.

CLASSIFIED

PARDAVIMUI
Turiu parduoti už labai žemą kainą krautuvę, su ar be namo. Turite matyti įvertinti.
Saukite Lafayette 4466.

PARDAVIMUI NAMAS
5-kambarių mūrinis namas, ekstra kambarius pastogėje; 2 lotai, 2 karų garadžius. Tikrai puiki vieta. Viena iš geriausių aplinkinių. Parduosiu pigiai, nes išvažiuoju iš Amerikos. Atsišaukite: 6830 So. Artesian Avenue.

RENDON KRAUTUVĖ
Rendon krautuvė. Tinkama bile kokiam biznui. Renda pigi. Atsišaukite: 1913 West Cermak Road, Chicago, Illinois.

PARDAVIMUI NAMAI
Forklozeriai parduoda už morkius: 2 fletų medinį namą, mūrinę apačią, gražus cementuotas beis-montas, pirmas fletas apsidomas, 2 karų garadžius su cementiniu pamatu. Artai parkų ir bulvarų. Kaina \$2,950.00; lengvi išmokėjimai.
5 kambarių mūrinis bungalov; apsidomas; garadžius; \$3,950.00.
4 fletų naujas kampinis namas; apsidomas; šaldytuvas; gaminiai pečiai; kaina \$12,500.00.
Krautuvė ir 2 fletų mūrinis namas; apsidomas; \$9,500.00.

Kas norite savo namą greitai parduoti arba išsinuotyti, kreipkitės pas mus: mes turime visokių malūnų. Apraudojame viską už numatytas kainas. Turime protestus stam-pų arba Notaro antspaudą pridėdami dykal. Visokiuose reikaluose užtikriname teisingą patarimą.
Charles Ulrich (Kazys Urnikas)
2500 W. 63rd St., tel. PRO. 6025

REIKALINGA DARBININKAS
Reikalinga patyres darbininkas prie šiltes. Tur būti apie pusę amžiaus, atsišaukite: P. Savick, Gobles, Michigan.

PARDAVIMUI PIGIAI
2 akerali geros žemės. Tinkama auginti daržoves, daržius, prie Chicago gatvėkarių. Galima ir pastatyti namą ant lengvų išmokėjimų. Graži aplinkė. Mokykla, takai pigūs, gatvės geros. Kaina tikrai \$950.00.

JOSEPH VILIMAS
6800 Maplewood Avenue, Chicago, Illinois.

ATYDA BARGENŲ IŠSKOTOJAMS
Sunki liga ir senatvė verčia skubiai parduoti 4 t. modernišką mūrinį namą, 2-3 2-4 kamb., garazas Randasi prie Marquette Parko-gražiausioje Lietuvių kolonijoje. Rendu nesa \$150.00 i mėnesį. Kaina tik \$11,950. Įmokėt \$5000. Kreipkitės pas įgaliojintį:
K. J. Macke-Mačiokas
2346 W. 69th St., Tel. Prospect 3140

BIZNIERIAMS PROGA
Pardavimui krautuvė tinkama bile kokiam biznui dabar taverna daranti gėrą biznį. Storas ir 3 fletai mūro namas, tinkamas ir ofisams. Mar-quette Park kolonijoje, apie 10 metų senumo, apsidomas. Pigiai už cash arba maino ant mažo namo, farmos netoli Chicago arba gery lotų ar ką kita. Kas norite laimėti garą bargeną atsišaukite greitai.
JOSEPH VILIMAS
6800 S. Maplewood ave., Tel. Hemlock 2323.

PARDAVIMUI TAVERNAS
Parduodame taverną. Turimi kitą darbą. Du darbu atlikti persunku. Biznis nuo seniai išdirbtas ir gerai eina. Kiekvienas užges pats gali įsitikinti.
914 West 35th Place, Chicago, Ill.

PARDAVIMUI NAMAS
Didelis, 3 fletų kambarių namas, su mūrinio pamatu, ant plataus loto. Yra nuoma. Ažuolo grindys ir papuošimai. Pasilikus gaminis Elektro-lux šaldytuvas ir nemažai baldų. Šildomas karštu vandeniu. Yra dviejų automobilių garadžius su cementiniu privažiavimu ir kiemas. Gražiai apsidintas medžiais, gėlėmis. Nėra jokių užsilikusių mokesčių. Reik mažo įnešimo pinigais. Visi patogumai: bažnyčios, mokykla, susisiekimai ir t. t. Atsišaukimo valandos: 2:00 iki 5:00 popiet. skėmadienais pagal sutarties. T. I. RADOFFE 3281, 7525 So. Eggleston Ave. Agentai, rasiradokitė progą!

PARDAVIMUI NAMAS
4 fletų namas — ant dviejų lotų, 2-karų garadžius. Parsiduoda pigiai iš prieštasties senatvės. Atsišaukite: 2250 West 24th Street, Chicago.

GERA NAUJIENA
Parduodu namą labai pigiai — 6 kambarių su garadžiu ir apšildomu su šilto oru (furnace heat). Namai randasi Bridgeporte. Atsišaukite įvertinink: 830 W. 34th Street, tel. YARDS 5530.

PIRMOS RŪSIŠ JUDŽEMIS
— gėlynomis ir žolynoma. Parduoda-me bušeliais ar vežimais.
1 bušelis 25c; 5 bušeliai \$1.00; 15 bušelių \$2.50.
Stanley Gavenas, 110 So. Ridgeland Ave., Worth, Ill., tel. Oak Lawn 1933-1.

VASAROTOJAMS ATYDA
Labai patogi vieta vasarotojams. Turime gražius kambarius — prie ežero ir prie upės — netoli nuo mištelio. Geras privažiavimas su automobiliu ar traukiniu. 62 mylios nuo Chicago. Kelias 83 ir 45. Peter Bernotas, Box 77, Silver Lake, Wis.

PARDAVIMUI NAMAS
Mūrinis namas, 3 fletai; 6 kambarių; 4 kambarių ir 3 kambarių; 2 karų garadžius. Parduosiu pigiai arba malnysim ant gerosnės ar kitokio bizinio arba 6 kambarių namo. Atsišaukite: 2134 West 23rd Place, Chicago, Ill.

PARDAVIMUI NAMAS
Štai turite puikų 8 kambarių namą ant mūrinio pamato ir su piaci lotu. Yra kelios nuomos. Palikstu nemažai baldų ir gaminį Elektro-lux šaldytuvą. Namai šildomas karštu vandeniu. Yra taipgi 2-automobilių garadžius su cementiniu privažiavimu ir kiemas. Labai graži vieta. Visi patogumai: bažnyčios, mokyklos, susisiekimai ir t. t. Nėra užsilikusių mokesčių. Atsišaukimo valandos: 2:00 iki 5:00 popiet; skėmadienais pagal sutartį. Telefonas RADOFFE 3281, 7525 So. Eggleston Ave. Agentai, pasinaudokitė progą!

